

Compendiū

Incipit cōpendiū Ma

gistri Joh gerson doctoris theologie cancellarij p̄sien breue ⁊ vtile aliq̄rū materiāz cōiūm ad fidē et doctrinā catholicā spectantiū.

In isto libello est q̄dā breuis et sūmaria. vtilis tñ expositio. **P**rio de articulis fidei. **S**ecdo de cē p̄cepto rū legis. **T**ertio septē sac̄oz eccl̄ie. **Q**uarto septē v̄tutū. **Q**uinto de septē petitiōib⁹ orētis in orōne dñi. **S**exto de septem donis sp̄s̄s̄ci. **S**eptio de oīto b̄titudinib⁹. **O**cta uo de vicijis tā nāte q̄z volūtatis.

Tractatus primus de

articulis fidei **E**t p̄mo q̄d sit sym-
bolū et vnde dicatur.

Symbolus est
oim credēdoz ad
salutē spectantiūz
op̄ediōsa collectō
Qm̄ vt ait cassia⁹

lib. vi. quicq̄d p̄ vniuersū dīnoz
voluminū corp⁹ imensa diffundit
copiā totū in symbolo colligitur
breuitate p̄fecta **E**t aut̄ symbolū
a syn q̄d ē cōb ⁊ ule q̄d est s̄n̄ia q̄i
collectio s̄n̄ia⁹ **N**el vt alij volumē
a syn q̄d est cō ⁊ bolū q̄d ē frustū
q̄i frustoz. i. cap̄loz vel p̄clarū
fidei collectio **S**ecm̄ papia⁹ sybo-
lū est collectio aut pactū seu placi-
tum quod sit homini cū deo

Quid sit arti-
culus fidei ⁊
vnde dicat̄.

Et aut̄ articul⁹ fm̄ richardū
de s̄co victore. indiuisibil⁹ ve-

theologie

Cxl.

ritas de deo. artans nos ad cre-
dendū. **E**t in dicta descriptiōe v̄ri-
tas indiuisibilis. qz articul⁹ nō di-
uidit̄ s̄ stat in eo indiuisio credibi-
liū **A**rticul⁹ enī de se in q̄tū articu-
lus. nō est resolubilis in articulos
siue in credibilia. p̄uersitate tñ he-
resū inualescēte. q̄daz que diunge-
bantur in symbolo ap̄loz postea
oportuit diuidi. **V**erbi gr̄a **D**ice-
bāt q̄daz xp̄m nō vez esse hoīem
neqz vere natū **A**lij aut̄ dicebant
vere natū. sed non vere c̄ceptū de
v̄gine s̄ corp⁹ attulisse de celo **N**ā
s̄ci p̄res vnū articulū in duob⁹ di-
uiserūt. vt vn⁹ esset articul⁹ de con-
ceptiōe. ali⁹ de vera eius n̄itate **E**t
cōsistit in alijs ex alia cā diuisis **E**t
ita ly indiuisibilis in q̄busdā arti-
culis p̄uat actū diuisiōis ⁊ possibi-
litatē. in q̄busdā p̄uat solū actū. sic
sc̄z qz sūt q̄daz articuli qui s̄z assi-
gnatōz aplicam nō diuidunt̄. p̄nt
tñ diuidi **E**t sūt q̄dā articuli q̄ ne-
qz diuidunt̄ neqz diuidi possēt. **E**t
nō q̄ in d̄ca descriptiōe dicit̄ de deo
cuz tñ articul⁹ aliq̄s p̄ma facie vi-
deat̄ esse de creatura **V**erbi gr̄a.
Carnis resurrectionē **V**erūtāmē
oīs articul⁹ p̄ncipalit̄ de deo ē. vñ
resp̄cū articuli imēdiatē tacti dicit̄
damascel. **N**ō credim⁹ resurrectiōz
futurā. nisi dīna v̄tute. s. coopante
Nā et h̄ credit fides catholica s.
p̄missā resurrectionē dīna efficiē
dā v̄tute **E**t sic patz q̄ iste articl⁹
de deo est. qz de dīna v̄tute n̄am
resurrectiōnē opante **I**sto mō oēs
articulos q̄ vident̄ esse de creatur

Compendiū

ra. facile attingit reducere ad diuina
virtutē. et ita ad deū. Itē in oīa de/
scriptōne dīc artās nos ad creden
dū. Et tñ volūtas libera ē nec pōt
cogi vel artari. S; q̄uis in volen
do. cōsentiēdo nō possit volūtas
cogi qz q̄ ad h̄ libera ē. p̄t tñ allici
et trahi in cōgnoscedo. qm̄ si intel
lectui bñ disposito insinuat se verū
tas. ipm̄ intellēm illuminās. nō ē
virtutē cōgnosce. et p̄ oīs allicere. et
tūc trahit ad cōsentiēdū agnate ve
ritati. Un̄ aug⁹ lberba trahit ouē
hoc mō artat nos articul⁹ ad. cre
dendū. Un̄ qdā artans. i. trahēs

Diuisio

et expositō articulorū
fidei. Et p̄mo primi

Diuisio aut et distinguit sym
bolū p̄cipue ap̄loz in. xij. ar
ticulos. fm̄ nūerū. xij. ap̄loz q̄ con
tulerūt credēda. qz ipi h̄ symbolū
oposuerūt. Scdm̄ alios v̄o diui
dit in. xij. vt patebit infra. Un̄
articulus et p̄m⁹ attribuit p̄ri fm̄
p̄orē modū. sex attribuitur filio. et
q̄nq; spūs s̄co. Prim⁹ aut q̄ attri
buit p̄ri ē iste Credo in deū p̄fem
oipo. crea. ce. et ter. Vbi p̄mo nō
ōram int̄ credere deū. et credē dō
et credē in deū. Qz fm̄ aug⁹ credē
deo ē v̄bis ei⁹ siue sc̄pture sacre si/
ue adhibē. Credere deū ē credē
deū eē. i. qz est. Credē in deū ē cre
dēdo deū fide et affectōe. siue fide
opante p̄ dilectōem tēdere in ipsū.
Igit̄ expone sic Credo in deū sc̄z
singularit̄. qz in vnū deū. Un̄ deū
vi. Audi isrl̄ dñs de⁹ tu⁹ deus vn⁹ ē
P̄rem q̄ h̄ p̄sonalit̄ tenet. qz sub/
iūgit filiū ei⁹. In orōne vero dñica
tenet ly p̄ essentialit̄ vbi agit de

theologie

p̄nitare. vel adoptiōis q̄ p̄nita/
te ip̄a c̄nitas ē p̄ bonoz. vel crea
tionis. q̄ p̄nitare tō c̄nitas p̄ est
tā bonoz q̄ maloz fm̄ illō deū
xxxij. Quid nō ip̄e est p̄ tu⁹ qui
posseidit te et fecit et creauit te. Oī
potentē appropate. q̄uis enī fili⁹
h̄t om̄ps et spūs s̄co. om̄ps tñ qm̄
ponit̄ appropate attribuit̄ p̄ri. sic
sapia filio. et bonitas spūs s̄co. Cre
atorē ce. et ter. Ad l̄ram sūme na
ture. quā designat noīe celi. et infi
me. qm̄ designat noīe fr̄e et sic exin
de collige creatorē medioz. Desi
tis enī extremis colligatur media
Vel p̄ celū et fr̄a intelligat̄ tā spū
alis q̄ corp̄alis creatura p̄fēe for
mata. vt celū sit inuisibilis et spū
alis creatura. fr̄a aut̄ oē corp̄eū et
visibile. Un̄ aliud symbolū expo
nēs dīc factorē celi et fr̄e visibilū
oīm et inuisibilū. Et nō q̄ creare
siue creatorē esse pot⁹ sonat potē
tiā q̄ sapiam vel bonitatē. qz ope
ratio egredit̄ a p̄ōn et maxie vir
tuosa. Un̄ iob. i. Oīa p̄ ip̄m facta
sūt. Et in p̄s. Omnia in sapia fecisti.
Iō appropate attribuit̄ create p̄ri
sic et p̄ōn. cū tñ p̄ oīa creet p̄ filiū
coopante spūs s̄co. qz in diuisa sunt
op̄a c̄nitas. et tote tres p̄fēe vn⁹
sūt creator. Et aduertēdū h̄ q̄ p̄ h̄
q̄ dīc deū singularit̄ destruit erro
res q̄rūdā gentiliū q̄ fingūt p̄les
eē deos. qd̄ manifestissim⁹ ē error
qz illo posito clare p̄z q̄ null⁹ eoz
sit de⁹. Si enī p̄les sūt dīnt inter se
p̄ aliqd̄ qd̄ h̄t vn⁹ qd̄ nō h̄z ali⁹.
Sic null⁹ eoz erit sūmū bonū. q̄a
sic nullus eoz h̄z om̄ia bona. et sic
null⁹ eoz erit deus. qz de⁹ ē sūmū

De articulis fidei

bonū qđ stinet oia bona. ad rhō
xi. Itē per h qđ dīc p̄rem destruit
obstinationē iudeoz qui nō attē
dūt distinctionē psonalē p̄ris 7 fi
līi Itē per h qđ dicit creatorē celī 7
terre destruit errozē p̄hoz dicen/
tū mūdū fuisse ab eēno et deo co
eternū sic dicit aug⁹ aristotelē po
fuisse et platonē Itē p illud idem
destruit errozē māicheoz qđ dicūt
omīa corpalia creata a deo tene/
braz. **S**z ex istis orit dubitatio
Si enī credē in deū est tendere in
eū fide opante p dīlcoem vt dīcīf
sup. cu3 in p̄cō mōdī exītes non
hēant istā fidē sic in deū tēdantē.
videt qđ non credūt in deū. et ita
mētunt et peccāt qñ dīcūt symbo
luz. qđ gūe est dīcē **A**d qđ dīc h̄m
qđ oā. qđ ip̄e p̄cōz dīcīt credo 7c. n̄
in psona sua h̄ in psona ecclīe Sic
et illud. lauabo p singulas noctes
lectū meū 7c. qđ nīl in psona ecclīe
qđ in aliqb⁹ mēbris p singulas no/
ctes lachrymā dīceret eēt mēda/
tū in ore maloz. imo etiā et mul/
torū iustoz **E**t sīlīr cū mulier dīcīt
p̄f⁹ letat⁹ sū in his qđ dīcā sē m̄ 7c.
incōgrua est locutio nīl in psona
iusti genēalit loqrēt sūne ecclīe **S**īlīr
hic in psona ecclīe dīcīt **C**redo i deū
7c. et sic nō peccāt nec mentīf **A**lī
dīcūt qđ exīis in p̄cō mōdī n̄ dīc
qđ credat in deū cū dīc credo 7c. h̄
p̄fitef articulos fidei **E**t ē sensus
Credo in deū. i. p̄fiteoz credendo
eē deū **E**t ita large sumit h̄ credē
Aug⁹ dō sup sumit magis strīde.

Expositio

secūdi arti/
culi fidei

Secūdi articūl⁹ p̄ncipal⁹ et p̄

Celi.

mus eorum qui atēbuunt filio est
iste **E**t in ihm cri. fi. ei 7c. **E**t supple
credo in iesū xpm 7c. qđ duo nomīa
fregit in nouo testamēto dīgūf
qđ vnū eoz. i. ihs expmīt ei⁹ deita
tatē. inf̄p̄rat enī saluator **E**t in qñ
tū de⁹ spēalitē saluator ē **E**t fīliquū
nomē. i. xps expmīt hūanitatē qđ
inf̄p̄rat vnū⁹. 7 in qñtū hō vnū⁹
est p̄ osortibus suis **F**iliū ei⁹ vnīcū
id ē natālē nō adoptīf **N**ī aliud
symbolū defmīnādo dīc **E**t ex pa
tre natū 7c. **N**el vnīcū dīc. qđ nō ē
vn⁹ filius in qñtū de⁹. et alius fili⁹
in qñtū hō **S**z idē xps in duabus
natur. sc3 deitate 7 humanitate. 7
ēb⁹ **I**stātījs. i. deitate aīa 7 carne
vnīc⁹ ē fili⁹ **N**ī aug⁹ in ecclīastīcl.
dogmatib⁹ **N**ō duos filios fate/
mur sic sepando naturas nestorī⁹
tradit h̄ deū et hoīem vnū filium
credīm⁹. manentē in duab⁹ **I**stān
tījs. nō tñ cōfusis naturis. qñis ei
duas hēat ntīitates. vnā qđ nascīt
de m̄re. 7 vnā qđ nascīt ex deo p̄re
tñ ē vnīcus filius nō duo filīi. **Q**ñ
ego in cōceptīde p viā generatōis
p̄cessi a p̄re et sic qđ oā natīitate na
tus sū i vtēo **S**cdō nat⁹ sū de m̄re
ex vtēo nec tñ p̄p̄ istas duas ntī/
tates dīcēdus sū duo filīi. h̄ vnīc⁹.
Sequīt dñm n̄m **N**ī ip̄e dīc
mat. vlt. **D**ata ē m̄ oīs ptās in ce
lo 7 in trā 7c. **P**er h̄ etiā qđ dīc ihs
xpm qđ inf̄p̄ratur saluator et
vnū⁹ derīdet hebetudo iudeoz
qui suū messyā. i. saluatorē adhuc
futurē p̄p̄ctāt **P**er h̄ ec qđ dīc filiū
vnīcum destruit heresim sabellīa/
noz dīcētū eādē psonā eē p̄rem
7 filiū qđ aptīssimū appet mēda^m

Compendiū

qz fm decursum naturalē optet qd inē ptem et filiū psonalis sit distin-
ctio. licz cōformitas sit nature 7 si-
militudo Quales etenim sum⁹ nos.
tles q a nob generant In de ipa
dina filiatōne dī ad rhō. viij. Ac-
cepistis spm adoptiōis filiorū zc.
Et post pauca Si aut filij et here-
des. heredes qdēz dei coheredes
aut xpi Et ad ep̄. i. Predestinauit
nos in adoptionē filioz per iesū
xpm Null⁹ enīz se spm gignit In
cū idēz sit p̄ qd fili⁹ in sba. optet
q alteritas sit psonaz Per h etia
q dī dīm nīm destruit heresis ar-
rianoz qui ponūt ineqlitatez pso-
narū In ioh. x. Ego et p̄ vnū su-
m⁹ Et ad heb. p. q cū sit splendor
glie et figura sbe ei⁹ Et fm atha-
nasiū. Eqlis p̄i fm diuinitatē zc:
Sic enim p̄ dīs est oim et omps
ita est et fili⁹. qd ex p̄silius determi-
natur in alio symbolo vbi dicitur
omps p̄ omps fili⁹. qd tñ intelli-
gat fm dinitatē Quāuis enī hūa-
nitati xpi collata sit om̄scia. nō tñ
oipo
tētia

Expositio

tertij arti-
culi fidei.
Erti⁹ articulus pncipalis
et scōus eoz q p̄tinet ad
filiū. qui determinat vtrāqz
ei⁹ ntitatē. i. in vtero et ex vtero. 7
est iste Qui cōcept⁹ ē de spū s̄co na-
tus ex maria v̄gine Dic ergo qui
scz xps cōceptus ē de spū s̄co id ē
opationē spūss̄ci. vno etenim eodēqz
momento segregata fuit illa caro
assūpta a reliq carne v̄ginis opa-
tione spūss̄ci et aiata aia rōnali et
deitas eis vnita In nō ē putan-

theologie

dū q sit cōceptus de spū s̄co sicut
ples de semie p̄no cōcipit. qā sic
transisset spūss̄cus oīno. mutat⁹ qz
fuisset in carnē sic p̄nū semē trāit
in carnē plis. amittēs p̄p̄iā spm
qd est etiā solo cogitatu abhorre
dissimū In ly de. nō denōt circū-
stantiā cāe materialis. h pot⁹ cause
efficiētis Quāuis enī incarnatio fi-
lij dei sit opus toti⁹ tñitatis. quia
qd opat vna psona opant om̄s
eo q indiuisa sunt opa tñitat. ipa
tñ grā mediāte qua natura hūa-
na vnī dīne ē donū appropriatū
spū s̄co. qz hec grā appropate p̄e-
dit a charitate seu a benignitate
dei q spūss̄co appropriat Nō enīz
de⁹ in q tū potēs vel in q tū sa-
piēs. h in q tū bonus 7 benignus
nām redēptionē opat⁹ ē p incar-
nationē filij dei Dī igit qui conce-
ptus ē de spū s̄co. nō naturaliter h
opationē spūss̄ci qz fm approp̄a-
tionē cāe efficiētis In q v̄bo tan-
git nitas ei⁹ in vtero. scz q nat⁹ ē
de p̄e veniēs. nec tñ rēdēs De q
mat. p. Qd in ea natū ē de spūss̄co
ē Glō Natū. i. cōceptū Dī postea
nat⁹ ex maria v̄gine. i. natitate ex
vtero. de q luc. ij. Et peperit filium
suū p̄mogenitū zc. Per h at q ait
qui cōcept⁹ ē de spūss̄co. i. opationē
spūss̄andi et nō opationē virili de-
struit heresis hebeonitaz. qui asse-
rūt xpm ex maria 7 ioseph nuptia-
li coitu esse cōceptū Per hoc etiam
qd subdit natus ex maria virgine
vt scilicet de vera matre de qua
materiā corporis assumpsit de-
struit erroz valētinianoz dicitū

articulis fidei

Agne xpm nihil corporis assumpsisse.
sed per eam qm per fistulā transisse

Expositio quarti articuli fidei.

Quartus articulus principalis
et tertius eorum qui pertinet
ad filiū. et quidē describit
passiōis ei⁹ sacm fm oīa q̄ circū/
stāt mortē ei⁹. vt ē flagellatio. cru/
cifixio. sepultura. et hui⁹ mōi ē iste.
Passus sub pōtio pilato crucifix⁹
mortu⁹ et sepult⁹ Qui supple xpūs
passus ē sub pilato. i. sub pōte pi/
lati. Pilato dicto pōtio scz genere
qm dicat nō rhōno. qd forte dicit
ad dnam alicui⁹ alcius pilati. Cru/
cifixus in q̄ distinguit passiōz suā
a passiōe alioz qui suspēdunt in
patibulo. Qz fm yfō patibulum
prie dī vbi hō suffocat et statim
morit⁹. Crux vō vbi diu tort⁹ tan/
dē lāguētī morte morit⁹ vbi mors
guior et pductior est. Tū multoti/
ens vnū p alio ponit. Sequē mori/
tu⁹ vera morte p dissolutiōez scz
aīe a corpe. dinitas tū sp diūda
māsit vtrobiz. In aug⁹ sī iohēz
Verbū dīnū ex q̄ hoīez i. carnem
et animā suscepit nūqz deposuit.
Mors ergo ad tpūs carnē ⁊ aīaz
sepauit. neutru tū a vbo. Et sepul/
tus nō tū vt alij corrupt⁹ et incine/
rat⁹. In illo ps. Nō dabis scm
tuū vidē corruptionē. Per hoc at/
q̄ dīc passus crucifix⁹ mortu⁹ ostē
dīt verā carnē vtpote sensibilez et
passibilez habuisse. In quo elidit⁹
error apollinaristarū qui dīcūt cū
sensu et carne sēsbili caruisse. cū tū
verissimā carnē habuerit. et optie

Celi.

oplexionatā. et idē maxie passibilē
Nec absorpta fuit illa passio per
vniōē deitatis. qz in illa vniōe
vt dīc damasc. fuata fuit vtriusqz
nature pprietas. Naz qd passibile
māsit passibile. sic hūanitas. et qd
impassibile māsit impassibile sic dī/
nitas. Quinimo incōpabilis penā
guiorē sustinuit. qz posset pur⁹ hō
sustinē. eo q̄ pbebat ei illa vniō ro/
bur et vires ad sustinēdā tā ama/
ram passiōē in q̄ pur⁹ hō q̄ ei⁹ dē
teneritudinis esset vt dīcūt in initio
passiōis defecisset. Destruit⁹ i hoc
etiā error illoz q̄ dīcūt carnē illā
in naturā deitatis trāisse. et idē im/
passibilē fuisse. Quos confutat hie/
ronym⁹ in epla ad damasū papā.

Expositio quinti articuli fidei.

Quintus articulus principalis
in nūero. et qrt⁹ eoz q̄ spe/
ctant ad filiū pertinet ad re/
dēptionis eoz sacm qui erant in
lymbo inferni oclusi fm q̄ ppha/
uerat zacharias. ix. ca. Tu quoqz
in sanguie testamti tui emisisti vin/
ctos tuos de lacu in q̄ nō est aq̄ ⁊
est iste. Descēdit ad inferna tertia
die resurrexit a mortuis. Descēdit
tū. i. in aīa deitate vnita. qz corp⁹
in sepulcro q̄uit. et deitas vbiqz
erat. In sine ea descēdere nō po/
tuit ad inferna. i. ad lymbū ptē. i.
inferni supiorē. q̄ detinebant sal/
uandī. qusqz debitū pmi pentis p
mortē xpi solueret. Qz autez dicit
psal. eruisi aīam meā ex inferno
inferiori. nō est cōnriū. Dicit ei ibi
lymb⁹ infern⁹ inferior respēu acri.

Compendiū

caliginosi in quo vt in suo inferno affligunt mō maligni spūs. Unde respēu illi⁹ aeris q̄ ad sitū 5. limb⁹ hoc ē supior ps inferni dī infern⁹ inferior. **T**ertia die resurrexit a mortuis vt p̄ sinodothen ps po/natur p̄ toto. vt videlz ps illi⁹ diei pascues q̄ mortu⁹ ē p̄ vna die o putef. et nox seqs dñice cui⁹ mae resurrexit p̄ die t̄cio. Per hec autē vba destruit erroz eoz qui negāt resurrectiōz n̄ram. Negare enī no/strā resurrectiōē ē q̄dāmō negāre resurrectiōez xpī. Sic enim arguit ap̄ls ad cor. xv. Si xpūs resurrexit et nos resurgem⁹. Cū āt ad destrudionē cōstis sequat̄ destrudō aīcedētis si nos nō resurgem⁹ neqz xpūs resurrexit. Et nō q̄ fm istā distinctionē articuloz hec duo cōsūgunt̄. s. descēsus ad inferos 7 resurrectiō a mortuis. qz iste articls dīc totū qd xpūs nob p̄ suā mortē meruit. h̄ aut est redēptio in aīa q̄ opleta est p̄ fracturā inferni in descensu ad inferos. Et redēptiō in corpe que opleta ē in resurrectiōe per gloriā corpis.

Expositiō sexti articuli fidei

Exim⁹ articulus p̄ncipalis in nūero et q̄ntus eoz qui spectāt ad filiū p̄tinet ad opatiōz loci b̄titudinis. vbi p̄ nobis p̄cursor scūs xpūs ascēdit p̄dens iter aī nos. Et ē iste. Ascēdit ad celos sedz ad dexterā dei p̄ris oipotentis. Ascēdit igit̄ ad celos fm hūanitatē vel in q̄ntū homo q̄ vbiqz ē fm deitatē. Ascendit inqz

theologie de

nō statim post resurrectiōē. s. post q̄draginta dies q̄b⁹ appuit p̄ mltas vices discipulis suis. vt fidē eorū roboret apparitōib⁹ et p̄ba/ret gloriā resurrectiōē sui corpis qd oculis suis paulo aī discipuli viderāt extindū. Sequit̄ sedet ad dexterā dei p̄ris oipotentis. B̄ est in eāna b̄titudine. Ad quā dexterā positur⁹ est elcos suos vt dī mat. xv. Et statuet oues q̄dē a dextris ē. Vel ad dexterā dei p̄ris. i. in iudiciaria ptāte qz vt dī ioh. v. P̄ omē iudiciū dedit filio. Et vtrūqz nōt cū dīc sedet qz sedē est q̄scenrū et iudiciū q̄ dicat pacifice gloriā et oīa q̄ete 7 pacifice cum p̄re iudicat 7 disponit. Et iste articulus destruit illā heresim q̄ negat eq̄litate p̄ris et filij. Et filij illaz q̄ dubitat de ascēsiōe ei⁹ in celū 7 p̄ oīs negat n̄ram q̄ causat̄ ex sua. sic erectio membrorū sequit̄ ad erectiōē capit. **I**n aug⁹. **I**n ascēdere in celū. ascēdentē tene. eteniz p̄ te ipm leuari non poteris. Si ergo vis ascēdere. mēbrū illi⁹ esto q̄ sol⁹ ascēdit. **J**oh. iij. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ descendit de celo fili⁹ hoīs q̄ ē.

Expositiō septimi articuli fidei
Septim⁹ articulus p̄ncipal̄ in numero sextus 8o et vltim⁹ eoz qui fm istaz assignationē p̄tinet ad filiū. est de reditu ad iudiciū. qm̄ vt dīc ioh. v. P̄ omē iudiciū dedit filio. vt scilz ille qui viuus iudicat⁹ est. et exim⁹ mortu⁹. iudicet viuos 7 mortuos. Et est iste. **I**nde v̄tur⁹ est iudica/

articuli fidei

re viuos et mortuos **I**nde scz id
ē postmodū **N**el inde. i. de cel' q's
ascēdit v'turus est scilicet in die iu
dicii iudicare viuos et mortuos.
No l'ram qz tunc et viui et mortui
repient iudicādi vt innuit **A**p'lus
ad thessal. iij. **E**t mortui q' in xpo
sūt resurgēt p'mi. deinde nos q' vi
uimus qui relinq'mur simul rapie
mur cū illis in nubib' obuiā xpo
in aera zc. **I**lli tñ viui qui repient
morient. h' statim in momēto resur
gent. iudiciū cum resuscitatis rece
pturi. vbi nō putet p' tractū et mo
rā t'pis singloz examinationē fiēi
sed vno eodē qz momēto et mētra
singuloz discutiet et discussa iudi
cabit **N**ā aug' **N**ō est in illo iudi
cio singuloz hoim vicissim opan
da discussio h' monitaneo discussu
siml oia sic et fecit sic et iudicabit.
Nel aliē **V**entur' est iudicare vi
uos scilz vita grē et mortuos scilz
morte culpe **U**bi nō q' aliud sym
bolū addit ista vba cū glia. qz li
cet xpūs in fōr serui in qua iudica
tus ē sit ipse iudicatur' tñ in forma
gl'iosa appebit q' in carne gl'ifica
ta **N**el cū glia. i. cū societate gl'io
sa elēoz siml iudicātiū. qz vt dicē
ysa. iij. **D**ñs ad iudiciū veniet cū
seniorib' ppli sui q' p'ncipibus eius
Et quo patz q' qdā ibi iudicabūt
et nō iudicabunt. vt p'fēti qui oia
p'pter xpm reliqrūt et secuti sūt eū
qui xpi in iudicādo assessoēs erūt
Aliq' nō iudicabūt h' iudicabūt
scz fideles qui p'm opa sua f'cipiēt
iux' discussionē de qua habet mat.
xxv. **E**surui q' deuistis m' māduca

Celiq

re zc. cū alijs ibidē tā respēu electo
rū qz respēu re. pboz expositis **I**n
dicabūtur eni quidā eoz ad gl'az
et qdā eoz ad penā **A**liq' nec iudi
cabūt nec iudicabūtur. scilz infide
les qz iā iudicati sūt **N**ā **J**oh. iij.
Qui nō credit iam iudicatus est

Expositio

o'tauū articuli fidei

Quinqz aut articuli sequē
tes p'tinēt ad spm scm tā
in se qz in donis suis **I**n
se dico qz in o'tauo articulo in or
dine oim duodeci articuloz. p'mo
dō in ordine istorū qnqz exprimit
p'sonalitas sua **E**t ē iste Credo in
spm scm **E**t circūlocutiue loquit.
Qū enim hec vox spūscūs capīt
dictionaliē hinc solū tertiā p'sonā
in t'nitate designat **Q**ū aut vi orō
nis teneē eēntialiē sumit et ouenit
toti t'nitati scz deo **E**t nō q' i alio
symbolo ad maiorem exp'ssionem
isti' articuli adducūt plura scz in
spm scm dñm et viuificantē. qui ex
p're filio qz p'cedit. qui cū p're q' fi
lio simul adorat et cōglorificat. q'
locut' est p' p'phas **E**t h' p'pter q'
dam hereses q' postea pullulauerūt
Imp'hissimi eni nestori' q' eutici' di
xerūt spm scm esse suū p'ris q' filij
et eis obedire sicut virtus quedā
aliena ab essentia eorum nec dare
vitā gratie nec inspirationem. et
ideo additū est dñm et viuificantē.
Et ad equalitatē significandā ap
posituz est qui ex p're filio qz p'ce
dit. qui cū p're et filio siml adorat
et cōglorificat **M**ontan' aut qdā
heretic' q' porphyri' qdā ali' post

Compendiū

est discipulis suis dixerūt. pphas
nō dīno spū s̄ tāq̄ pphanaticos
locutos fuisse sic loquunt̄ energu-
mini et arrepticij. Et ut eoz error
excluderet̄ addiderūt. qui locut⁹ ē
p pphas. qz spū s̄cō inspirante lo-
cuti sunt sancti dei homines.

Expositio

noni articuli fidei

Nonus articulus in ordine
pncipali 7 scōus eoz qui
spectat ad spm s̄cū scdm
scz q̄ signat et vnt̄ generalit̄ eccle-
siam est iste. Scdm eccliam catholi-
cam Et nō q̄ illud qd sequit̄ scilz
scōz cōionē adiūgūt aliqui isti ar-
ticulo. alij dō adiūgūt articulo seq̄-
ti. Scdm p̄mū modū exponitur sic
Credo supple scdm eccliaz catholi-
cam siue militantē siue triūphantē
esse cōionē. i. cōgregationē vel so-
cietatē scōz. Vel sic Credo scdm
eccliam catholicā adhuc in terris
militantē. et credo scōz cōionez. i.
scōz societate in celo scz esse. h̄ est
eccliam triūphantē. q̄si dicet̄ vtrā/
qz eccliam credo. Vel credo scdm
eccliam catholicā. hoc est siue mili-
tantē siue triūphantē. et credo scō-
rū cōionē. i. suffragia ipsius ecclie q̄
cōicam⁹. Vel cōionē. i. eucharistiā
esse scz in altari. qd negāt albigē-
ses. Scdm vero eos qui t̄mō
ponūt istud p articulo scdm eccle-
siam catholicā exponit̄ sic. i. eccliaz
vlem Catholicon enī grece latine
signat vniuersale. Et dicūt ecclesia
vltis p̄m boetiū duabus de causis
Prima scz qz est vlt̄ p̄scata p
quor ptes terre. Unde in ps. In

theologie de

oēm terrā exiuit sonus eoz. Scda
cā qz articulos hēt vlt̄ veros.
q̄bus scz nullū falsū pōt subesse

Expositio

decimi articuli fidei

Decimus articulus in ordi-
ne pncipali et tertius eoz
qui spectat ad spm s̄cū
p̄m scz effectum gr̄e cōn p̄c̄m. est
iste Remissionē p̄cōz scilz credo
Et intelligat̄ generalit̄ de remissio-
ne p̄cōz siue que fit in baptismo.
siue que fit extra baptisimū. sicut in
p̄ntia Tñ aliud symbolū nō videt̄
loqui nisi de remissione p̄cōz q̄
fit in baptismo. Dicit enī Cōfite-
or vnum baptisma in remissionem
p̄cōz. Scz hoc qd ibi sp̄aliter di-
cit de baptismo fuit cōn hereticos
certos impugnātes sac̄m baptis-
mi. Est ergo sensus Credo remissi-
onē p̄cōz fieri supple p̄ deū siue in
baptismo sp̄lici scz flum̄is flum̄is
et sāguinis. siue post baptismū in
p̄ntia. Scdm alios at̄ qui vt sup̄
tactū est istud adiūgūt cū articulo
p̄cedēti. vt scz sit vn⁹ articulus ec-
clesiā scdm catholicā scōz cōionē
remissionē p̄cōz sic inferi⁹ latins
dicet̄. sic expone Credo eccliam ca-
tholicā. i. vniuersalē eccliaz h̄ntem
modo vlt̄ habiturā in futuro cōio-
nem scōrū id est omnē vniōnē vel
societatē scōrū. q̄ndo scilz regnū
militās veniet ad r̄gnū cūphās
Et credo supple hanc cōsecutā vel
cōsecuturā remissionē p̄cōz. i. per
eccliaistica sac̄ra et bona opa. q̄i di-
cat Credo p̄c̄a dimitti his qui s̄c̄
de ecclia fidelit̄ nō alijs. Quāvis

articulis fidei

enī de^o p se dimittat pccā nō tñ dī
mittit nisi per pñtiam sacroz nī
nēitas excluderet bñficiū sacmēti.
Pior tñ modus exponēdi conue
nientior apparet

Expositio vndecimi articuli
fidei.

Undecim^{us} articulus in or
dine pñcipali et qñt^{us} eozū
qui spectant ad spm scm ē
de spū insufflante sup interfectos
veneno pñi parentis. de q pōixit
ezechiēl ezech. xxxvii. **Q**ttuor vē
tis veni spūs et insuffla sup inefe
ctos istos et reuiuiscant Et est iste
Carnis resurrectionē Et est sēsus
Credo spm scm per reductionem
spūs creati ad corp^{us} facientez sua
virtute carnis resurrectionez. **Q**d
etiā innuit ps. cū dicit Emitte spī
ritū tuū et creabūtur et renouabis
faciē terre In qua resurrectōe cre
dendū est idē corp^{us} qd per mortē
recidit ad eūdē spm id ē ad cand
āsam reditū. siue cuiuslibet mem
bri materia ad idē mēbzū in quo
erat redeat vt exponūt aliqui siue
eadē matīa tota corpis redeat ad
totū corp^{us} nō tñ nēario matēia cu
iuslibet mēbri ad idē mēbzū. scd³
exēplū qd ponit Aug^{us} Qñ de sta
tua enea fusa fit massa. et iterū de
eadē massa fit statua. vbi est oīmo
da identitas materialis et numēa
lis inter statuā pōrē et posteriōrē.
qz materia est eadē numero et fōr
natural^{is} scz enēitas. et tñ forte qd
pñs fuit materia pedis in statua
pōri infusa. erit materia brachij in
statua posteriōri Et sūt in pposito

Celiij.

Argumentū aut infallibile qd fūr
rectio erit qñdie habem^{us} **U**n diē
petr^{us} rauēnas Credo te homo in
morte posse resurgē qui añq^{ue} viue
res nihil fuisti. aut qñ dubitas qd
resurgas. cū totū qd in reb^{us} est o
tinue sic resurgat Sol enī occidit
et resurgit. dies sepeliūt et redit. mē
ses ānī. fruct^{us}. tpūs semina cū trā
seūt ipa moriūtur. cū redeunt ipsa
sua morte virescūt Et tu etiā qñ
ens dormis et dormiēdo euigilas
tecū qñ morieris et resurgis.

Expositio duodecimi arti
culi fidei

Duodecim^{us} et vltim^{us} arti
culus in ordine pñcipali et
qñt^{us} eozū qui spectant ad
spm scm est de spū scō. eternaliter
elēos pñiāte Et ē iste Vītā eēnā
Et ē sensus Credo vitā eternā a
spū scō in pñiū elēctis collatā. In
hoc etiā articulo mors eēna docet^{ur}
debere credi re pñbis futura qñ di
cat Credo vitā eēnā pñiū bono
rū et mortē eēnā suppliciū malozū
Hec aut vitā eēnā cōsistit in stola
aīe et corpis Stola aut aīe in fōr
cōsistit scz in manifesta cōgnitōe sū
me tñitatis q succedit fidei **J**ob.
xvii. **H**ec ē vitā eēnā vt cōgnoscat
te solū verū deū et qd misisti iesum
xp̄m **I**tez in pfecta ei^{us} fructiōne q
succedit sp̄ci **I**te in pfecta eius dī
lectōe. qz nō euacuabit^{ur} sed pficiet^{ur}
charitas ipius dei Stola aut cor
poris in quatuor etiā consistit scz
in agilitate subtilitate claritate in
impassibilitate. **D**e quibus dicit^{ur}
Sapientie. ij. fulgebūt iusti

Compendiū

tanq̃ scintille in arūdineto discurrent Si igit̃ fulgebūt ergo habebūt claritatē. si iusti ēgo habebūt immortalitatē seu impassibilitatē q̃ Sapie p̃mo. iusticia p̃petua ē et immortalis. si sint scintille ergo habebūt subtilitatē. si discurrēt ergo habebūt agilitatē Per hūc articulum destruit̃ heresis ponentiū deū non curare facta hoīm. et heresis ponentiū aiām interire cū corpore Amen Iste t̃minus amen q̃nq̃ tenet̃ aduerbialiter et sic interpretat̃ fideliter s̃m aquilā et sonat tātuz sicut ita fiat Et sic ponit̃ deū. xxi. vij. Et dicit̃ om̃is ppl̃us amē Aliq̃nq̃ noīaliter. Aliq̃n verbaliter. vt dari p̃t exemplū apoc̃. iij. Hoc dicit̃ amē. i. veritas Vel amen id ē veritatē annūciāns Et pōt̃ b̃ sumi p̃mo vel sc̃do modo.

An sint alia credenda vltra articulos.

Nāt querat̃ an teneamur aliqua credere que nō sūt articuli. sicut verbī gratia fornicationē esse p̃c̃m mōrle et cōsilia Dicit̃ debet q̃ sic Oportet enī multa credere que nō sūt articuli maxie ea q̃ articulos p̃cedūt Crede enī deo nō est articulus sed articulos p̃cedit. et tñ oportet deo credere q̃ antecedit articulos An cū credē deo sit credere verbis ei? siue sacre sc̃pture que dicit̃ fornicationē esse mōrle p̃c̃m. Patz q̃ q̃/uis non sit articulus optet illud credere Et sicut qui negaret p̃ncipia

theologie de

alicui? dicere heretic? in illa arte. sic qui negaret fornicationē eē peccatū mōrle vel aliq̃d q̃d asserit sacra sc̃ptura quod quidē articulos fidei antecedit. hereticus in fide deberet reputari.

Unde sumit̃ numerus

et distinctio articuloꝝ fidei.

Numerū aut̃ articuloꝝ et distinctionē s̃m p̃tadum modū exponēdi sic accipe

Cū enī credere hēamus q̃ de? in sua eēntia vn? et simplex trinus sit in p̃sonis. q̃bus quidē p̃sonis iux̃ suas p̃prietates p̃sonales certe erga nos et ñrām salutē attribuunt̃ opationes p̃ticulares quas etiā credere habem?. inde insurgit ñt̃e rus et distinctio duodeci articuloꝝ fidei. iux̃ta duodeci q̃ s̃c̃no de ip̃is p̃sonis d̃inis credenda incumbūt Et q̃ iux̃ta ip̃m modum exponēdi vnū attribuit̃ p̃sone patris. sex ṽeo p̃sone filiū et q̃nq̃ p̃sone sp̃s s̃c̃ti. idō duodeci articuli fidei assignant̃. An? resp̃cū p̃ris sex resp̃cū filiū et q̃nq̃ resp̃cū sp̃s s̃c̃ti. De vnico articulo qui attribuit̃ p̃sone p̃ris. Prim? enī articulus qui vt tactū est attribuitur p̃ri. exp̃mit ei? p̃sonalitātē et oīpotentia cū dicit̃ Credo in deū p̃fēz oīpotentē creatōrē celi et terre. Et hūc articulū posuit petr? De. p̃mo sex articuloꝝ attributoꝝ p̃sone filiū Primus ṽeo sex articuloꝝ qui attribuitur filio exp̃mit

articulis fidei

eius psonalitatem cum dicit **E**t in Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum. Et hunc posuit andreas De secundo et tertio. **S**ecundus exprimit utramque eius naturam cum dicit Qui conceptus est de spiritu sancto natus ex maria virgine. Et hunc posuit iohannes euangelista. **T**ertius exprimit passionis sue sacramentum cum dicit. Passus sub pontio pilato crucifixus mortuus et sepultus. Et hunc posuit iacob maior. De quarto. **Q**uartus exprimit eius descensum ad inferos et ostendit resurrectionem cum dicit. Descendit ad inferna tertia die resurrexit a mortuis. Et hunc posuit thomas. De quinto. **Q**uintus exprimit ascensum suum ad superos et sanctorum celestis actionem cum dicit. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Et hunc posuit iacob minor. De sexto. **S**extus exprimit eius iudicariam potestatem cum dicit. Inde venturus est iudicare vivos et mortuos. Et hunc posuit philippus. De quinque articulis attributis persone spiritus sancti. **P**rimus vero quinque articuloz qui attribuitur spiritui sancto exprimit eius personalitatem cum dicit. Credo in spiritum sanctum. Et hunc posuit bartholomeus. **S**ecundus exprimit eius sanctificationem et unionem qua in eo unitur ecclesia cum dicit. Sanctam ecclesiam catholicam sanctorum communionem. Et hunc posuit matheus. **T**ertius exprimit eius remissionem sive iustificationem per generalem remissionem

Celo

cum dicit Remissionem peccatorum. Et hunc posuit simon chananæus. **Q**uartus exprimit eius vivificationem per generalem resurrectionem cum dicit. Carnis resurrectionem. Et hunc posuit iudas thadæus. **Q**uintus et ultimus exprimit eternam eius promissionem cum dicit. Vitam eternam. Et hunc posuit mathias. **A**t clarius hec patet in figura sequenti.

De quadam alia distinctione

articulorum fidei.

Et et alia distinctio quorundam modernorum qui symbolum in quatuordecim dividunt articulos. Dividunt enim primum et tertium et quantum articulos superpositos quolibet in duos. non vero et decimum redigunt in unum. put videtur distinguere symbolum nycenum quod cantatur in missa. **E**t secundum hanc distinctionem ponuntur septem articuli pertinentes ad divinitatem et alii septem pertinentes ad humanitatem sic scilicet. **N**az symbolum autem est de deitate. aut de humanitate.

Compendiū

De septē articulis pti

nāb⁹ ad deitātē Et pmo de pmo

Si autē est de deitate. tūc p¹mus articul⁹ est vnū deū tm esse Et est iste Credo in deū Scdus articl⁹ est p¹em esse vnū deū creatoremq³ oim Et est iste Patrē oipotentem creatore celi et terre Et vt sup⁹ ta⁹ dū ē isti duo articuli fm assignationē pcedentē nō sūt nisi vn⁹ articulus. **Terti⁹** articulus est. filiū ei⁹ vnū esse vnū deū sibi equalē Et est iste Et in iesū xpm filiū eius vnūcū dñm nrm **Quart⁹** articul⁹ est spm scm eē vnū deū ab vtroq³ pcedentē Et ē iste. Credo in spm sanctū **Quint⁹** articulus est deū pccā dimittē hīs qui sūt in ecclāz hnt cōionē ecclie et nō alijs Et est iste Scām eccliam catholicā scōrū cōionem remissionē pccōrū Et sic vt sup⁹ ta⁹ dū est cōiūgunt isti duo articuli in vnū sez non⁹ et decimus **Sext⁹** articul⁹ ē deū suscitaturū mortuos Et est iste Carnis resurrectionē **Septim⁹** articulus ē deū esse remuneratōrē bonorū Et est iste Vitā eternā Sub quo etiā cōphendit deū eē punitōrē maloz

De septē articulis p¹inenti/

bus ad hūanitatē

Si autē symbolū sit de humanitate. tūc articul⁹ p¹mus est q³ xpūs cōceptus est de spū scō Et est iste Qui conceptus est de spū scto Scdus articul⁹ est filiū dei natum esse de virgine maria Et ē iste Na

théologie de

tus ex maria virgine Et vt supra ta⁹ dū ē isti duo articuli fm assignationē pcedentē nō sūt nisi vn⁹ articulus **Terti⁹** articulus est filiū dei esse passū crucifixū mortuū et sepultū. Et est iste Passus sub pōtio pilato crucifixus mortu⁹ et sepultus **Quart⁹** articulus ē filiū dei descēdisse ad inferos Et ē iste Descendit ad inferna **Quintus** articulus est filiū dei resurrexisse a mortuis Et ē iste Tertia die resurrexit a mortuis **Sext⁹** articul⁹ ē filiū dei ascēdisse ad celos sedere q³ ad dexterā p¹ris Et est iste Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei p¹ris oipotentis. **Septim⁹** articulus ē filiū dei iudicaturū bonos et malos Et ē iste Inde vēturus ē iudicare viuos et mortuos

Explicit tractatus p¹

mus huius libelli qui est de expositione articuloz fidei.